

POLISI ADDYSG GREFYDDOL **Ysgol Llandygai**

Datganiad

Yn wahanol i'r pynciau sylfaen eraill, nid yw Addysg Grefyddol yn rhan o'r CC, ond fel pwnc statudol, y mae iddo'r un statws cyfartal â phynciau'r CC. Pennir cynnwys Addysg Grefyddol gan y Maes Llafur Cytûn, dogfen a awdurdodwyd yn lleol trwy'r CYSAG (Cyngor Ymgynghorol Sefydlog ar Addysg Grefyddol). Rydym yn gweithredu fel ysgol Eglwysig gyda'r gwerthoedd sydd yn berthnasol â'r statws hanesyddol.

Nôd

Sicrhau bod Addysg Grefyddol yn rhan anatod o ethos ac ysbryd yr ysgol gyfan sy'n meithrin diddordeb a rhyfeddod dysgwyr o'r byd a'r profiad dynol. Ein nod yw magu dysgwyr myfyriol sydd yn amlygu'r gwerthoedd drwy gyfleoedd trawsgwricwlaidd.

Amcanion Cyffredinol

- Datblygu eu sgiliau, eu gwybodaeth a'u dealltwriaeth o Gristnogaeth a'r prif grefyddau eraill.
- Meithrin gallu disgyblion i ofyn ac ymchwilio cwestiynau dwfn sy'n ymwneud a'u profiadau personol, crefydd a bywyd yn gyffredinol.
- Ystyried, gwerthfawrogi, parchu ac empathyddio â safbwyntiau eraill.
- Datblygu'n ysbrydol, yn foisol, yn gymdeithasol, yn ddiwylliannol ac yn feddyliol.
- Deall a gwerthfawrogi rôl a dylanwad crefydd yn lleol, yn genedlaethol ac yn fyd eang.

Nid canolbwyntio'n unig ar wybodaeth a dealltwriaeth (dysgu am grefydd) y mae Addysg Grefyddol, ond y mae hefyd yn annog disgyblion i ddatblygu eu credoau a'u barn eu hunain (dysgu oddi wrth grefydd). Mae'r ddwy agwedd yma yn bwysig mewn rhaglen Addysg Grefyddol gytbwys.

Amcanion Penodol

- Datblygu sgiliau a chasglu gwybodaeth a fydd yn cynorthwyo dysgwyr i feddwl yn greadigol am gwestiynau crefyddol a moesol sylfaenol a rhannu syniadau trwy drafod.
- Meithrin gwybodaeth am grefydd(au) ac annog dysgwyr i gydnabod pwysigrwydd crefydd ym mywydau pobl.
- Datblygu goddefgarwch a pharch a meithrin agweddau cyfrifol mewn cymdeithas leol a byd-eang.
- Archwilio dimensiynau ysbrydol a moesol wrth chwilio am ysytyr a phwrpas drwy roi cyfleoedd i ddisgyblion fynegi barn a thrafod safbwyntiau.

- Mynegi teimladau a barnau ac adnabod sut y gall gweithrediadau effeithio ar eraill drwy ymgyrch megis Masnach Deg.
- Cydnabod bod safbwyntiau pobl yn amrywio.
- Myfyrio ar berspectifau ar fywyd.

Addysg grefyddol yn y Cyfnod Sylfaen

O fewn y Cyfnod Sylfaen bydd plant yn chwilfrydig ac wrth reswm yn gofyn cwestiynau am fywyd a'r byd o'u cwmpas. Bydd y plant yn ymddiddori yn eu hunain, eu teuluoedd, pobl eraill a rhyfeddodau'r byd. Bydd y diddordeb hwn yn ymwneud yn uniongyrchol â'u datblygiad ysbrydol, moesol a diwylliannol a gellir ei feithrin trwy brofiadau sy'n gysylltiedig â phobl, credoau a chwestiynau. Bydd y diddordeb a'r brwdfrydedd naturiol hwn yn golygu y bydd plant eisiau cael, yn ystod y Cyfnod Sylfaen, sgiliau, gwybodaeth a dealltwriaeth priodol sy'n darparu'r sail hanfodol ar gyfer addysg grefyddol yng Nghyfnod Allweddol 2.

Trwy weithgareddau ymarferol, integredig sy'n cynnal diddordeb y plant, gallant ddysgu mwy am eu hunain, pobl eraill a'r byd o'u hamgylch a datblygu dealltwriaeth o'u treftadaeth ddiwylliannol a chrefyddol gyfoethog yng Nghymru. Bydd gwybodaeth am eu treftadaeth a'u traddodiadau eu hunain (trwy storïau a chwarae rôl) yn eu galluogi i ddeall mwy am eu hunain ac yn eu cynorthwyo i ddatblygu dealltwriaeth o safbwyntiau eraill, sydd hefyd yn datblygu parch ac agweddau cyfrifol. Trwy chwarae bydd plant yn datblygu eu syniadau, barn a theimladau gyda dychymyg, creadigrwydd a sensitifrwydd a all helpu lliwio eu barn o'r byd, eu gobeithion a'u breuddwydion. Wrth fynegi eu teimladau a'u barn eu hunain gallant adnabod sut y gall eu gweithrediadau effeithio ar eraill, cydnabod bod safbwyntiau pobl eraill yn wahanol i'w safbwynt nhw a myfyrio ar eu persbectifau eu hunain ar fywyd, a'u haddasu fel y bo'n briodol.

Addysg grefyddol yng Nghyfnod Allweddol 2

Yng Nghyfnod Allweddol 2, bydd addysg grefyddol yn meithrin diddordeb a rhyfeddod dysgwyr o'r byd a'r profiad dynol ac ysbrydol. Mae hyn yn eu hysgogi i ofyn ac ymchwilio cwestiynau dwfn sy'n ymwneud â'u profiadau personol, crefydd a bywyd yn gyffredinol, gan felly adeiladu ar y sgiliau, yr wybodaeth a'r dealltwriaeth a gaffaelwyd yn ystod y Cyfnod Sylfaen. Trwy weithgareddau ysgogol ymarferol ac archwilio crefydd yn eu cymdogaeth yng Nghymru, ym Mhrydain ac yn y byd ehangach, bydd y dysgwyr yn datblygu sgiliau ac yn casglu gwybodaeth a fydd yn eu cynorthwyo i feddwl yn greadigol am gwestiynau crefyddol a moesol sylfaenol a rhannu syniadau trwy drafod.

Bydd gwybodaeth am grefydd(au) a chydabod pwysigrwydd crefydd ym mywydau pobl yn helpu datblygu goddefgarwch a pharch, a dylai helpu meithrin agweddau cyfrifol mewn cymdeithas leol a byd-eang. Bydd y disgyblion yn dehongli hyn yn sgil y gwerthoedd hanesyddol Cristnogol.

Trwy gyfranogi'n weithredol bydd y dysgwyr yn archwilio dimensiynau ysbrydol a moesol i'w cynorthwyo wrth iddynt chwilio am ystyr a phwrpas. Bydd y dysgwyr yn mynegi eu teimladau a'u barn eu hunain, adnabod sut y gall eu gweithrediadau effeithio ar eraill, cydnabod bod safbwyntiau pobl eraill yn wahanol i'w safbwynt nhw a myfyrio ar eu persbectifau eu hunain ar fywyd, a'u haddasu fel y bo'n briodol.

Sgiliau ar draws y cwricwlwm

Datblygu meddwl

Bydd y dysgwyr yn datblygu eu meddwl ar draws y cwricwlwm trwy'r prosesau **cynllunio, datblygu a myfyrio**. Mewn **Addysg Grefyddol**, bydd y dysgwyr yn datblygu sgiliau meddwl a myfyrio trwy amrywiaeth ogyfleodd gan ddenyddio'u synhwyrâu i fynegi eu hunain. Bydd y dysgwyr yn gofyn cwestiynau sylfaenol sy'n codi trwy brofiad dynol, y byd ac agweddau ar grefydd. Byddant yn archwilio ac yn gwneud cysylltiadau rhwng y credoau, dysgeidiaethau ac ymarferion crefyddol a astudiant. Byddant yn cynllunio ymchwiliadau trwy gasglu a defnyddio ystod o ffynonellau crefyddol ac anghrefyddol ac yn eu defnyddio i werthuso a chyfiawnhau eu hymatebion personol. Byddant yn defnyddio amrywiaeth o dechnegau datrys problemau beirniadol a chreadigol er mwyn datblygu syniadau ac archwilio a herio dehongliadau, rhagdybiaethau a phosibiliadau.

Datblygu cyfathrebu

Bydd y dysgwyr yn datblygu eu sgiliau cyfathrebu ar draws y cwricwlwm trwy'r sgiliau **llafaredd, darllen, ysgrifennu a chyfathrebu ehangach megis drwy weddi**.

Mewn **Addysg Grefyddol**, bydd y dysgwyr yn datblygu sgiliau llafaredd, darllen, ysgrifennu a chyfathrebu ehangach trwy amrywiaeth o weithgareddau. Bydd y dysgwyr yn gofyn cwestiynau, trosglwyddo syniadau ac yn mynegi eu teimladau a'u barn eu hunain gan ddefnyddio gwahanol ffurfiau fel y bo'n briodol i'r gynulleidfa a phwrpas y gweithgaredd. Byddant yn gwrando'n ofalus ar eraill, gan nodi cryfderau a gwendidau safbwyntiau neu drywydd rhesymu. Byddant yn defnyddio gwahanol strategaethau darllen/ysgrifennu yn dibynnu ar yr ymchwiliad neu'r gweithgaredd dan sylw ac yn dangos dealltwriaeth gynyddol o iaith grefyddol/symbolaidd gyda mwy o ymwybyddiaeth o'r amrywiaeth o ddehongliadau posib.

Datblygu TGCh

Bydd y dysgwyr yn datblygu eu sgiliau TGCh ar draws y cwricwlwm trwy **ddarganfod, datblygu, creu a chyflwyno gwybodaeth a syniadau** a thrwy ddefnyddio ystod eang o offer a meddalwedd. Mewn **Addysg Grefyddol**, bydd y dysgwyr yn defnyddio TGCh: i gyfathrebu a rhannu gwybodaeth (gan ddefnyddio, er enghraifft, e-bost a PowerPoint); i gyflwyno gwybodaeth mewn amryw o fformatau gan ddefnyddio prosesu geiriau a graffeg; i ganfod a datblygu gwybodaeth ar y rhyngrwyd a ffynonellau eraill gan gynnwys CD-ROMau, ac ati; i gynorthwyo cyflwyniadau llafar a chreu syniadau a strategaethau i wella effaith eu gwaith.

Datblygu rhif

Bydd y dysgwyr yn datblygu eu sgiliau rhif ar draws y cwricwlwm trwy **ddefnyddio gwybodaeth fathemategol, cyfrifo, a dehongli a chyflwyno casgliadau**. Mewn **Addysg Grefyddol**, bydd y dysgwyr yn datblygu sgiliau rhif ar draws y meysydd drwy gyfleoedd trawsgwricwlaidd.

Y Cwricwlwm Cymreig

Bydd **Addysg Grefyddol** yn cyfrannu at y Cwricwlwm Cymreig trwy alluogi'r dysgwyr i werthfawrogi arwyddocâd, gwerth ac effaith treftadaeth Gristnogol gyfoethog a chyfansoddiad aml-ffydd deinamig Cymru yn y gorffennol a'r presennol. Trwy ddefnyddio ystod o adnoddau ysgogol o'r gymdogaeth caiff y dysgwyr eu herio i ofyn cwestiynau sylfaenol am ystyr a phwrpas bywyd ac arwyddocâd ac effaith crefydd a meddwl crefyddol ar gymdeithas yr unfed ganrif ar hugain. Bydd mewnwelediad o'r fath yn cefnogi cydlyniad cymdeithasol, ymwybyddiaeth ddiwylliannol/crefyddol a chydweithrediad o fewn y gymdeithas a chymunedau unigol.

Bydd **Addysg Grefyddol** yn cyfrannu at Gymru, Ewrop a'r Byd drwy ofyn cwestiynau heriol o safbwyntiau crefyddol ac anghrefyddol: cwestiynau sy'n ymwneud â gwneud penderfyniadau gwleidyddol, camfanteisio a chyfiawnder, rhyddid a chyfrifoldeb cymdeithasol, materion hawliau dynol, ffyniant economaidd a chyfrifoldeb Cymru am ei dinasyddion ei hun a'r rheiny mewn mannau eraill o'r byd, a'i pherthynas â hwy. Bydd Addysg Grefyddol yn helpu dysgwyr i ddatblygu agweddau cadarnhaol i'w helpu i ymdrin â materion moesol a chrefyddol heriol yn sensitif, gan ddarparu tir cyffredin ar gyfer cydweithio ac archwilio gwerthoedd a chredoau sy'n gyffredin i Gymru, Ewrop a'r Byd.

Mynediad a chyfleoedd cyfartal

Hawliau dysgwyr

Dylai ysgolion yng Nghymru sicrhau bod pob dysgwr yn ymrwymo'n aelodau llawn o gymuned eu hysgol, ac yn cael mynediad i'r cwricwlwm ehangach a holl weithgareddau'r ysgol gan weithio ochr yn ochr â'u cyfoedion lle bo hynny'n bosibl. Dylai'r ysgol addysgu'r holl raglenni astudio a fframweithiau mewn modd sy'n cyfateb i aeddfedrwydd a gallu dysgwyr sy'n dal i ddatblygu. Dylai hefyd sicrhau bod dysgwyr yn gallu gwneud defnydd llawn o'u dull dewisedig o gyfathrebu er mwyn cael mynediad i'r cwricwlwm. I ehangu eu dysgu, dylai dysgwyr brofi amrywiaeth o arddulliau dysgu ac addysgu.

Er mwyn galluogi pob dysgwr i fanteisio ar sgiliau, gwybodaeth a dealltwriaeth berthnasol ar bob lefel, gall ysgolion ddefnyddio cynnwys o gyfnodau neu gyfnodau allweddol blaenorol o fewn y cwricwlwm. Dylai ysgolion ddefnyddio deunyddiau mewn modd sy'n addas i oedran, profiad, dealltwriaeth a chyrhaeddiad blaenorol y dysgwyr, er mwyn ennyn eu diddordeb yn y broses ddysgu.

Ar gyfer dysgwyr sy'n gweithio ar lefel sy'n llawer is na'r hyn a ddisgwylir mewn unrhyw gyfnod allweddol, dylai ysgolion ddefnyddio anghenion y dysgwr fel man cychwyn ac addasu rhaglenni astudio i gyfateb â'r anghenion hynny. Mae'r cwricwlwm yn ddigon

hyblyg i ddiwallu anghenion dysgwyr heb orfod datgymhwyso. Mewn achosion eithriadol, gellir datgymhwyso dysgwyr unigol, am gyfnod dros dro fel arfer. Serch hynny, ni ddylid datgymhwyso grwpiau na datgymhwyso ar raddfa fawr.

Os nad oes modd ymdrin â chynnwys yr holl raglenni astudio ar gyfer pob cyfnod allweddol, gellir bodloni'r gofyniad statudol i ddarparu cwricwlwm eang a chytbwys drwy ddewis pynciau/themâu priodol o'r cwricwlwm yn gyd-destunau ar gyfer dysgu.

Ar gyfer dysgwyr mwy galluog a thalentog sy'n gweithio ar lefelau uwch, dylai ysgolion gynnig mwy o her iddynt drwy ddefnyddio deunyddiau mewn modd sy'n ymestyn ehangder a dyfnder yr astudio a chyfleoedd i ddysgu'n annibynnol. Gellir cynyddu'r her hefyd drwy ddatblygu a chymhwyso meddwl, a sgiliau cyfathrebu, TGCh a rhif ar draws y cwricwlwm.

Dylai ysgolion ddewis deunydd a fydd yn:

- darparu cwricwlwm ystyrlon a pherthnasol sy'n cymell eu dysgwyr
- diwallu anghenion penodol eu dysgwyr a hyrwyddo'u datblygiad yn gyffredinol.

Dylai dysgwyr o bob gallu gael mynediad i asesu ac achredu priodol.

Addysg Bersonol a Chymdeithasol.

Bydd **Addysg Grefyddol** yn cyfrannu at addysg bersonol a chymdeithasol drwy archwilio'r dimensiynau ysbrydol, moesol, cymdeithasol a diwylliannol a'r gwerthoedd hanesyddol. Bydd y dysgwyr yn datblygu dealltwriaeth amrywiaeth o grefyddau'r byd gan ddatblygu parch tuag atynt hefyd. Byddant yn archwilio sut y mae crefydd yn effeithio ar y penderfyniadau a wneir, a'r ffyrdd o fyw a fabwysiedir gan unigolion a chymdeithas mewn gwahanol ddiwylliannau o amgylch y byd. Bydd y dysgwyr yn canolbwyntio ar awydd llawer o grefyddau i feithrin gwerthoedd a dyheadau megis cydraddoldeb, cyfiawnder, cyfrifoldeb, heddwch a moesoldeb drwy bethau megis gweithredu cymdeithasol, cynaliadwyedd a dinasyddiaeth fyd-eang. Anogir y dysgwyr hefyd i gwestiynu gwerthoedd a dyheadau eu bywydau eu hunain, bywydau eraill a'r gymdeithas.

Mabwysiadwyd y Polisi: Gwanwyn 2012

Cadeirydd: Dr Einir Young

Pennaeth: C Hughes

Diwygwyd / *Amended*: Haf 2016 / Summer 2016

Cadeirydd / *Chair of Governors*: Y Parchedig John Matthews

Pennaeth / *Headteacher*: Mr Elfed Morgan Morris

Adolygwyd: Gwanwyn 2017

Cadeirydd: Y Parchedig John Matthews

Pennaeth: Mr Elfed Morgan Morris